

Francúzsky dlh v druhom kvartáli tohto roka prekročil hranicu 2000 miliárd eur.

Postrážia Moscoviciho dvaja ostrí chlapci?

Podľa francúzskeho štatistického úradu štátny dlh Francúzska v druhom kvartáli tohto roka dosiahol 95,1% HDP a prekročil magickú hranicu 2000 miliárd eur. Pre porovnanie, dlh Slovenska je 42 miliárd eur.

Netreba dúfať, že je to konečná hranica. Francúzska vláda už ohlásila prekročenie 3% deficitu nielen tento rok, ale aj v 2015 a dokonca aj v roku 2016, čomu zodpovedá aj aktuálny návrh dlhodobého rozpočtu.

Pod tri percentá by mal deficit padnúť až v roku 2017, teda v čase, keď super-nepopulárny Hollande už bude rok na dôchodku. Francúzsko už nesplnilo dva predĺžené termíny. Vláda to komentuje jednoducho: „Tempo znižovania deficitu je prispôsobené ekonomickej situácii [...], akceptujeme závažnosť situácie, ale odmietame fiškálnu striedmosť.“ Zjavne im nevadí, že ekonomická situácia reflektuje aj neuskutočnenú konsolidáciu a reformy, takže sa pohybujú v kruhu.

Taliani cieľ štrukturálne vyrovnaného rozpočtu posunuli do ďalekého roku 2017.

Taliansko prekročilo hranicu 2000 miliárd dlhu už na konci roka 2012 a vláda sa takisto s riešením situácie nijak neponáhla. Deficit balansuje na hranici 3%, cieľ štrukturálne vyrovnaného rozpočtu bol posunutý do politicky nekonečne ďalekého roku 2017. Ešte v apríli štatistickí odhadovali tohtoročný rast talianskej ekonomiky na 0,8%, najnovšie sa očakáva prepád 0,3%. Osudovú príťažlivosť trojpercentnej hranice potvrdzuje aj slovenská vláda, ktorá po minuloročnom 2,7% deficite očakáva v tomto roku napriek miliarde nových daní deficit 2,9% HDP.

Aj preto vyvolalo v radoch niektorých európskych politikov paniku, keď za Komiséra pre ekonomiku bol vybraný bývalý francúzsky minister financií a jeden z hlavných strojcov francúzskej neochoty konsolidovať Pierre Moscovici. Ten povesti už v prvých dňoch neostáva nič dlhý. Podľa najnovšieho vyjadrenia síce Komisia nebude akceptovať neplnenie rozpočtových povinností členským štátom, ale zároveň chce „čo najlepšie využiť ohybnosť existujúcich rozpočtových pravidiel.“ Aj pre to mu po boku boli postavení „ostrí chlapci“ viceprezidenti Komisie Valdis Dombrovskis a Jyrki Katainen, ktorí majú hrať tých zlých pri karhaní štátov za nedodržané deficity. Aby nemali prázdne ruky, prezident Komisie Juncker tento týždeň oficiálne postavil na rovnakú úroveň právomoci Dombrovskisa a Moscoviciho ohľadom posudzovania národných rozpočtov.

Draghi chce, aby ECB cez program ABS nakupovala aj junk paiere a paiere štátov PIIGS.

Rozpočty sú nakysnuté, ekonomika stagnuje, „niečo“ treba robiť. Napríklad poraziť tú mýtickú príšeru - defláciu. Šéf ECB Draghi chce presvedčiť ďalších členov ECB, aby centrálna banka do svojho programu nákupov ABS (aktívami kryté cenné paiere) zahrnula aj „junk“ paiere a paiere zo štátov PIIGS.

Jediný silný hlas proti sa ozýva z Nemecka. Aj to nie z radov nemeckých vládných politikov, ktorí síce verbálne oponovali hádam všetky euro-záchranné kroky, ktoré sa v EÚ od roku 2010 spravili, ale reálne nakoniec všetko odsúhlasili. Nevypočuté volanie tak vychádza najmä z úst ekonómov. Hans Werner Sinn, jeden z najvýznamnejších

Lars Feld sa pustil do plánu niektorých štátov vykúpiť sa s krízy verejnými investíciami.

Maďarská centrálna banka poskytne 3 miliardy eur zo svojich devízových rezerv.

ekonómov moderného Nemecka, v ostatnom komentári pre Financial Times išiel doslova hlavou proti prúdu: „Deflácia nie je hrozbou pre južnú Európu, ale nevyhnutnou podmienkou na znovunastolenie konkurencieschopnosti.“ Nešetrí kritikou najmä na nový plán ECB nakupovať vyššie spomínané ABSká. Pre ekonómov členského štátu, ktorý dal Európe Bundesbanku a tvrdú marku, sú súčasné kroky ECB zlým snom.

Nielen na monetárnu politiku smeruje kritika nemeckých ekonómov. Člen nemeckého výboru ekonomických expertov Lars Feld sa minulý týždeň pustil aj do plánu niektorých členských štátov vykúpiť sa s krízy verejnými investíciami. „Predstava, že dlh vygeneruje ekonomický rast, je príliš krátkozraká.“ Problémové štáty im neostávajú kritiku dlžné. Talianska a španielska vláda kritizovali nemecký ústavný súd za to, že rozhoduje o „európskych“ záležitostiach, ako je program nákupu dlhopisov Európskou centrálnou bankou (OMT). Ich predstava riešenia je jasná, ich problémy by mali vyriešiť iní. V návrhu Externej akčnej stratégie španielskej vlády je napísané: „konečnou destináciou budovania Európy je politická únia.“

Španielsko má momentálne na starosti skôr rozpájanie ako spájanie. Ústavný súd predbežne zastavil referendum o samostatnosti Katalánska, ale tento pohyb je už takmer nemožné zastaviť. Prečo o tom tak často píšeme? Katalánsko tvorí 20% španielskej ekonomiky (napr. Škótsko tvorí len 10% britskej) a prípadné odtrhnutie môže pre krajinu znamenať šok. A problémy Španielska sú aj problémy Slovenska, keďže ich bankám garantujeme nemalú sumičku, ktorú si požičali. Aj to je cena za záchranu eura.

Kroky maďarských vlád (socialistickej aj Orbánovej) viedli k výraznému znehodnoteniu forintu a následnému predraženiu frankových hypoték, ktoré si obyvatelia „prezervovali“ nabrali. Ako obvykle, chybné/populistické kroky politikov zaplatí niekto iný – Orbán tvrdí, že banky. Bude ich to stáť 3,2 miliardy eur. Ale moment! „Maďarská centrálna banka poskytne 3 miliardy eur zo svojich devízových rezerv ako pomoc bankám s kompenzáciami.“ Nie, žiadne triky neexistujú. Na konci vždy aj tak platí obyvateľ - spotrebiteľ - daňovník.

Prehľbujú sa aj hádky o tom, či v pripravovanej obchodnej zmluve medzi EÚ a USA budú zahrnuté klauzuly o ochrane investorov, alebo budú vydaní na milosť a nemilosť rozmaru národných politikov. Hrozba, že najväčšiu obchodnú dohodu histórie sa nepodarí uzavrieť, je reálna.

Na záver sa uvoľníme správami zo Severnej Kórey. Ľudia žiadajú svoju porciu bulváru všade na svete a v krajine s tvrdou kontrolou informácií to dáva šance na vznik rôznych roztočivých historiek. Najnovšie sa šíri pikoška, že vodcu nebolo nejakú dobu na verejnosti vidieť preto, lebo veľmi pribral a pod vlastnou váhou sa mu zlomili nohy.

Veľa srandy po zvyšok týždňa!

Martin Vlachynský
2.10.2014